

2. Бойко А. І. Філософія модернізації освіти в системі ринкових трансформацій: світоглядно-філософський аналіз / А. І. Бойко – К. : Знання України, 2009. – 379 с.
3. Савченко О. Удосконалення професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів / О. Савченко // Початкова школа. – 2009. – № 7. – С.14-15.
4. Саух П.Ю. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи : монографія / за ред. П. Ю. Сауха. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. – 444 с.

УДК 37.02

МОРДОВАНЕЦЬ М.П., ТОВКАНЕЦЬ Г.В.
Мукачівський державний університет

ПЕДАГОГІЧНА ТВОРЧІСТЬ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Педагогічна творчість – особистісна якість педагога, яка є невичерпним джерелом його ініціативи, активності, інновацій, постійного натхнення для вдосконалення всього педагогічного процесу. На формування педагогічної творчості учителя в українській педагогіці увагу звертали С. Гончаренко, І.Зязюн, С. Сисоєва, В. Ягупов та інші.

В. Ягупов визначає творчість як мислення в його вищій формі, яке виходить за межі звичного вирішення завдання вже відомими способами. Творчість в процесі мислення проявляється як уява. Будучи компонентом цілі і способу діяльності, вона піднімає її до рівня творчої діяльності як обов'язкової умови майстерності та ініціативи [3, с.361].

Творчість - це 1) складне і водночас комплексне явище, зумовлене всім розмаїттям соціально-психологічних і психолого-фізіологічних передумов. Вона є умовою становлення, самопізнання і розвитку особистості. Вирішальну роль у творчому процесі відіграє розумова діяльність, що органічно поєднує в собі логічне мислення й уявлення. Творчій особистості властивий ансамбль, своєрідне поєднання здібностей; 2) важлива форма соціальної практики людини, активізації творчого потенціалу суб'єкта у процесі особистісних змін, що передбачає «посилення його сензитивності» та зумовлює цю особливу роль у системі особистісних характеристик; 3) продуктивна людська діяльність, здатна породжувати якісно нові матеріали та духовні цінності суспільного значення [1]. С. Гончаренко визначає творчість як продуктивну людську діяльність, яка здатна породжувати якісно нові матеріальні та духовні цінності суспільного значення. Розвиток творчого потенціалу діяльності є важливою умовою культурного прогресу суспільства й виховання людини. Тому на всіх щаблях школи слід звертати особливу увагу на формування в учнів різноманітних, глибоких і міцних систем знань, на максимальну стимуляцію самостійної діяльності учнів, на розвиток стійких творчих інтересів, цілеспрямованості творчих пошуків, наполегливості під час виконання творчих завдань. [2, с. 326]. Творчість базується на розвинених мисленні та уяві, інтелекті і є його особистісним дериватом.

Готовність до творчості, творчого вирішення проблеми, креативність є загалом одним з механізмів психологічного захисту людини в складних

умовах – як у трудовій діяльності, так і в кризових життєвих ситуаціях, таких як безробіття, соціальні та екологічні кризи, сімейні проблеми тощо. Творча самореалізація в широкому сенсі становить основну якість, невід'ємну характеристику психічно здорової людини. Здорова людина - це щаслива людина, яка живе в гармонії з собою, не відчуває внутрішнього розладу, захищається, однак першою не нападає, любить навколишній світ, людей і творчо працює, реалізуючи свої здібності й обдарованість[2; 3].

Винахідництво, раціоналізаторство, взагалі різноманітні процеси в освітньому процесі, в яких виявляється творчий професійний потенціал, забезпечують найбільш суттєві прогресивні зміни у соціумі. Важливим для суспільства є не тільки генерація нових ідей і технічних рішень, а й уміння сприймати й розуміти нове, поважати свіжі, навіть незрозумілі ідеї, впроваджувати їх, не протидіяти новому. Для вчителя початкової школи важливим є процес створення нового, корисного продукту

За обсягом принципової новизни результату розрізняють чотири рівні творчості. Перший, найвищий рівень характеризує процес творчості, який приводить до принципово нового результату, нового для всього людства, а може, нового й у космічному масштабі. Це твори геніальних письменників, художників, композиторів, винаходи та відкриття, які перетворюють життя людини й людства в найрізноманітніших напрямках (від атомної бомби до пеніциліну). Зрозуміло, що творчість такого рівня (абсолютна, об'єктивна новизна продукту творчості) властива досить вузькому колу творців-геніїв, є прерогативою еліти людства.

Другий рівень творчості стосується продукту, який є новим для досить великого кола людей, скажімо для певної країни світу. Деякі винаходи з'являються одночасно або з певним інтервалом у різних країнах, однак відповідний рівень творчості, безумовно, досить високий.

Третій рівень характеризує новизну творчого продукту для значно меншого, обмеженого кола людей. Найочевиднішим прикладом творчості цього рівня є раціоналізаторська пропозиція, що реалізується, як правило, в межах якогось підрозділу підприємства, в найкращому випадку - галузі.

І, нарешті, четвертий рівень стосується творчості, новизна продукту якої є суб'єктивною, відносною, значущою тільки для самої людини, що творить. Однак такий обмежений обсяг цього рівня творчості не заважає йому бути чи не найважливішим, початковим етапом в оволодінні вищими рівнями творчості, формуванні вмінь і навичок загальної креативності.

Література

1. Бродовська В.Й. Тлумачний російсько-український словник психологічних термінів : Словник / В.Й. Бродовська, В.О.Грушевський, І.П.Патрик. – К. : ВД «Професіонал», 2007. – 512 с.

2. Гончаренко С. Український педагогічний словник. Словник / С.Гончаренко. – К. : ВД «Либідь», 1997. – 543 с.

3. Ягупов В.В. Педагогіка : Навч. посібник / В.В.Ягупов. – К. : Либідь, 2002. – 560 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>